

ACTA HISTORICA NEOSOLIENSIA

VEDECKÝ ČASOPIS PRE HISTORICKÉ VEDY

28 / 2025
Vol. 2

 BELIANUM

ACTA HISTORICA NEOSOLIENSIA

Vedecký časopis pre historické vedy
Vychádza 2x ročne

Vydáva: Belianum. Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici
EV 5543/17

Sídlo vydavateľa: Národná 12, 974 01 Banská Bystrica
IČO vydavateľa: IČO 30 232 295

Dátum vydania: december 2025

© Belianum. Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

ISSN 1336-9148 (tlačaná verzia)

ISSN 2453-7845 (elektronická verzia)

Časopis je registrovaný v medzinárodných databázach:

European Reference Index for the Humanities (ERIH PLUS)

Central and Eastern European Online Library (CEEOL)

Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH)

Redakcia:

Pavol Maliniak (šéfredaktor)

Imrich Nagy (výkonný redaktor)

Patrik Kunec

Michal Šmigel'

Oto Tomeček

Redakčná rada:

Rastislav Kožiak (predseda)

Barnabás Guitman (Budapest, Maďarsko)

Éva Gyulai (Miskolc, Maďarsko)

Bohdan Halczak (Zielona Góra, Poľsko)

Jiří Knapík (Opava, Česká republika)

Serhij Kornovenko (Čerkasy, Ukrajina)

Vjačeslav Meňkovskij (Minsk, Bielorusko)

Maxim Mordovin (Budapest, Maďarsko)

Vincent Múcska (Bratislava, Slovensko)

Martin Pekár (Košice, Slovensko)

Petr Popelka (Ostrava, Česká republika)

Jan Randák (Praha, Česká republika)

Jerzy Sperka (Katowice, Poľsko)

Ján Steinhübel (Bratislava, Slovensko)

OBSAH

Články

- SYRNÝ, M. – ŠMIGEL, M.: „Mali sme páchatel'ov a nemali sme trestný čin. Ten musel byť... hľadaný“. Činnosť komisie pre vyšetrowanie príslušníkov Ukrajinskej povstaleckej armády (banderovcov) v Československu v rokoch 1947 – 1948 5
- KMEŤ, M. – KUNEC, P.: Changes in traditional culture, language and identity issues in Slovak communities in Hungary in the context of historical research 26

Materiály

- SZUROMI, K.: „I am come with his Forces (...) to reduce it to his Obedience” – The 1663 Siege of Neuhäusel (Nové Zámky) Through the Eyes of an Englishman 55
- HRČAN, J.: Školská politika vo Vojvodine po zrušení Vojenskej hranice (1872 – 1918) na príklade Kovačice 73

Rozhl'ady

- MOLNÁROVÁ, P.: Pit', či nepit'? Hodnotenie témy alkoholu vo vybranej súčasnej literatúre 92

Správy

- Správa z odbornej konferencie s medzinárodnou účasťou „Hont a jeho dejiny vo svetle najnovších výskumov“. Hrušov, 13. októbra 2025 (E. Koncz) 110
- Storočnica profesora Júliusa Albertyho (1925 – 2019). Správa z vedeckej konferencie (P. Molnárová) 113

Recenzie a anotácie

- ŠMIGEL, M. a kol.: *Utečenci na Slovensku. Historická skúsenosť krajiny s utečeneckými vlnami v 20. storočí*. Banská Bystrica : Belianum, 2024. (F. Jakab) 116
- TUŠKOVÁ, T.: *Slovenské inšpirácie z Novej Huty. 38. interdisciplinárny výskumný tábor Výskumného ústavu Slovákov v Maďarsku*. Békešská Čaba : Výskumný ústav Slovákov v Maďarsku, 2025. (M. Kmet') 121
- McWILLIAMS, D.: *Peniaze. Príbeh ľudstva*. Bratislava : N Press, s. r. o., 2025. (P. Molnárová) 126

Názov: Acta historica Neosoliensia 28-2/2025
Jazyková korektúra: Mgr. Patrícia Molnárová, PhD.
Obálka: Wiliam Hoghart. Beer Street, 1759 [cit. 2025-12-01]. Dostupné online:
https://en.wikipedia.org/wiki/Beer_Street_and_Gin_Lane#/media/File:Beer-street-and-Gin-lane.jpg
Náklad: 120 kusov
Rozsah: 134 strán
Vydanie: prvé
Formát: A5
Návrh obálky: Róbert Malček
Vydavateľ: BELIANUM. Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici
Tlač: EQUILIBRIA s. r. o.
Rok vydania: 2025

EV 5543/17

ISSN 1336-9148 (tlačená verzia)
ISSN 2453-7845 (elektronická verzia)